

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 15. februar 2011 truffet vedtak i

- Sak nr:** 90/10 (arkivnr: 201000679-14)
- Saken gjelder:** Klage fra A på dommerfullmektig B ved X tingrett
- Utvalgsmedlemmer:** Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Bjørn Halvor Wikasteen
Halvor Kjølstad
Björg Tørresdal
- Bjørn Halvor Wikasteen møtte som varamedlem for Jeppe Normann, som hadde forfall.
- Offentlighet:** I medhold av offentleglova § 13, jf. forvaltningsloven § 13, er klagernes navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentleglova § 3.
- Vedtak:**
1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelsen.
 2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Innledning:

A har den 20. september 2010 inngitt klage på dommerfullmektig B ved X tingrett. Klagen er forelagt dommerfullmektig B, som ved brev av 5. oktober 2010 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra advokat C og advokat D. Domstolleder – sorenskriver E – er orientert om klagen, men har ikke avgitt uttalelse i saken.

Saksfremstilling:

Klagen har bakgrunn i en sak om midlertidig forføyning hvor A var en av de tre saksøkte. Alle var representert av advokat D. Motparten var representert av advokat C. Rettsmøte (muntlige forhandlinger) ble holdt 20. august 2010. Kjennelsen ble avsagt 27. august 2010.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende: Dommerens opptreden under møtet var svært udemokratisk, partisk, og av en slik art at den utgjør en trussel mot rettssikkerheten. Dommeren var svært nedlatende overfor klager og advokat D. Klager mener de ble forhåndsdømt på bakgrunn av saksøkers feilaktige påstander, og klager mener dommeren har manipulert vitneuttalelser. Dommeren lot saksøker komme til orde, mens de saksøkte ble kneblet.

Innklagede – dommerfullmektig B – er uenig i anførselene i A's klage. Han viser til kjennelsen av 27. august 2010 hvor nærmest samtlige av A's påstander tilbakevises. Han tilstrebet å behandle partene likt under forhandlingene, og han tilbakeviser at aktørene i saken har blitt forskjellsbehandlet.

Prosessfullmektig – advokat C – har i brev 8. november 2010 blant annet uttalt:

”Dommerfullmektig B utviste stor grad av tålmodighet i forhold til de saksøkte, som forfektet synspunkter som ikke hadde noen fornuftig forankring, verken i faktum eller på det juridiske plan. Dommerfullmektig B gjennomførte forhandlingene på en forbilledlig måte.”

Prosessfullmektig – advokat D – opplyser i brev 12. november 2010 at hun ikke synes det er merkelig at hennes klienter sitter igjen med det inntrykk som det er redegjort for i klagen. Advokat D bekrefter de faktiske forhold omtalt i klagen. Det kontradiktoriske prinsipp ble tilsidesatt av dommeren, blant annet ved at han var lite interessert i de saksøktes synspunkter og bevis. Det er ingen tvil om at dommeren oppførte seg arrogant overfor de saksøkte. Det uttales i den sammenheng:

”Det må antas at dommeren hadde lest all den skriftlige dokumentasjon som forelå i saken på forhånd. Han burde i forkant av advokat C sitt innledningsforedrag gitt uttrykk for at han ønsket en behandling av saken begrenset til det rettslige spørsmål om de saksøkte hadde rett til å låse porten [...]”

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 andre ledd, andre setning.

Utvalget legger til grunn at klager har klagerett. Det vises til domstolloven § 237 første ledd nr 1. Det følger av denne bestemmelsen at den ”som mener at en dommer har overtrådt bestemmelsene i § 236 og som selv har vært direkte berørt av dette har rett til å klage dommeren inn for Tilsynsutvalget. I dette tilfellet er det etter utvalgets oppfatning slik at klager, som part i saken, er direkte berørt, og at klagerett derfor er til stede. Klager har riktignok hevdet at hun ikke er part i saken. Dette fremkommer bl.a. i kjennelsen på side 5, første avsnitt under ”Retten vurdering”. Anførselen er også opprettholdt i klagesaken. Tilsynsutvalget viser her til at klager var representert ved advokat i rettsmøtet, og at kjennelsen også retter seg mot henne. Det kan ikke sees at advokaten har formidlet synspunktet om at hun ikke er part overfor retten, og kjennelsen er heller ikke i ettertid angrepet på dette grunnlag. Kjennelsen er rettskraftig.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Tilsynsutvalget kan etter domstolloven § 236 fjerde ledd ”ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Dette betyr at dersom et forhold kan gjøres til gjenstand for anke til overordnet domstol, kan utvalget ikke vurdere dette. Dette innebærer bl.a. at premisser for rettsavgjørelser i utgangspunktet er unntatt fra vurdering av utvalget. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Utvalgets kompetanse til å behandle klager over uttalelser i premisser i rettsavgjørelser er nærmere utredet av Domstolkommisjonen i NOU 1999: 19 side 325 flg, særlig side 326 første spalte. Her fremgår det at utvalget forutsettes å kunne behandle ”uhøvisk eller utilbørlig” atferd fra dommerens side. Det uttales videre at:

”Dette innebærer bl.a. at grov, ubehøvlet opptreden fra en dommers side i et rettsmøte vil kunne gjøres til gjenstand for disiplinær forfølgning. Det samme må gjelde (andre) utslag av slett møteledelse.... Videre må bruk av unødvendig sterke ord og uttrykk i rettslige avgjørelser kunne føre til disiplinærtiltak, når de ord/uttrykk som er brukt er egnet til å virke klart sårende eller infamerende.”

Tilsynsutvalget har gjennomgått kjennelsen. Den er tydelig i sitt innhold, men inneholder ikke ord eller uttrykk som kan virke sårende eller infamerende. At retten har vært klar i sin argumentasjon, og heller ikke i tvil om resultatet, kan for den tapende part virke belastende. Det foreligger imidlertid ikke en språkbruk som utvalget anser å være kritikkverdig.

Klagen oppfattes i første rekke å gjelde dommerens prosessledelse. Feil ved prosessledelsen kan som utgangspunkt brukes som grunnlag for anke over saksbehandlingen. Klagers anførsler om at dommeren ledet forhandlingene på en slik måte at opplysninger av betydning for saken ikke kom frem, vil kunne prøves ved anke. Disse anførselene faller derfor utenfor det utvalget har kompetanse til å vurdere, jf. domstolloven § 236 fjerde ledd. Under henvisning til disse begrensningene, avvises den del av klagen

som gjelder misnøye med den aktuelle rettsavgjørelsen og den saksbehandling som ligger til grunn for avgjørelsen.

Klagers anførsler om nedlatende og sjåvinistiske holdninger og hånlige kommentarer kan behandles av Tilsynsutvalget. Det vises her særlig til klagen side 1, 3dje avsnitt.

Klagers påstander er imøtegått av dommerfullmektigen, og motpartens prosessfullmektig, har i sin uttalelse til konkludert med at dommerfullmektigens gjennomføring av rettsmøtet var forbilledlig.

Klagers prosessfullmektig, advokat D, har i sin uttalelse kommentert sakens materielle side. Hun har i tillegg uttalt at hun er enig i at dommerfullmektigen opptrådte arrogant overfor de saksøkte, men begrunner dette i manglende prosessledelse. Tilsynsutvalget kan etter dette ikke se at det ikke er påvist konkrete forhold ved dommerfullmektigens prosessledelse som er i strid med god dommerskikk og kan medføre kritikk.

Utvalget bemerker for ordens skyld, at flere av klagepunktene er relatert til dommerens påståtte behandling av klagers prosessfullmektig. Advokaten har ikke selv funnet grunn til å innklage dommerfullmektigen, og heller ikke kommentert disse forhold i sin uttalelse.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder misnøye med rettsavgjørelsen.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor dommerfullmektig B.